

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Egy évre: Nagydévre 8 korona
 Félévre: Nagydévre 12 „
 Hátré: Nagydévre 5 „
 Hátré 20 „

Felelős szerkesztő:
 Rudnánsszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 Császó József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 27

Az ifjúsághoz.

— szept. 3.

Magyar ifjúság, szívem virága, köszöntelek az iskolák városában, és Debrecenben!

Tanulni, művelődni jöttél ide; de sem a nemzeti lélek természete, sem iskolai oktatásunk szelleme, sem testületi érték társadalmi jelentősége nem tűri, nem engedi meg, hogy elzárkózva, külön válva csupán tanulmányáidnak élj.

Részt veszel mozgalmakban, megérzed a nemzet szívelüktetését, meglegyint a közéleti eszmék, áramlatok szárnya — osztályosa vagy a nemzeti társadalom csaknem minden életműködésének. Így hát nem tagadható, hogy a mikor véred tüzével, lángoló lelkesedéssel, fiatal életerőddel ugyszólván egyik mozgató forrása vagy a város mindennapi hullámveréseinek, hivatásodat nem meríti ki az a nagy és szép feladat, az a nemes kötelesség, mely reád, szívem virága, magyar ifjúság, az iskola falain belül vár.

Lelkeden át kell izzadnia a nemzet vérkeringésének, bele kell vegyülnöd a küzdő, előre törekvő, igazaiért harcokat vivő magyarság munkájába. Hétköznapokon dolgoz kéz a te kezed is, ünnepeken ott vagy a nemzet nagy seregében s nem egyszer a te kezed a zászlótartó.

Jól véd tehát szivedbe, nemzetem ifjúsága, az ígét! Jövendő nemzedék, tudnod kell, mi a hivatásod? Tudnod kell, hogy a nemzeti művelődés gyökereit ha nem öntöződ buzgalmad, odaadásod verejtékével, a nemzeti öntudat lombos fáját ha nem ragyogja bé rajongásod, hűség, történeti szívósságod sugara: elpusztul az erdő, melynek bokrai közt a dalos madarak mámorító dalokat énekelnek, hogy összetartásra, dicsőséget, hatalmat, nagyságot termő nemzeti hadviselésre lelkesítsék ősi erényekben oly renyhe fajunkat!

Te benned bizunk, magyar if-

juság, eszményeink örököse, mi, kiknek megcsipte immár fejét a kor, lelkét a csalódások dere! Te benned bizunk, magyar ifjúság és esdve kérünk, hogy a midőn belépsz a debreceni és kollégium dicső multu templomába, esküdj fel a magyarság nemzeti őrseregébe! — Légy lobogó fátyla, mely az éjben messze világít! Légy bástya, melynek biztos magaslatán a nyomodba lépő új álmok, merész hit, csodás fellendülés, nemzeti nagyság világába tekinthet!

Isten hozott, szent csarnokaid küszöbén álló debreceni ifjúság! Legyen gyümölcs a fán, melynek te vagy virága! Borulj le s emelkedjél fel nemzeti rendeltetésed égi ormaira s hazádnak légy hive rendületlenül, úgy áldjon vagy verjen a magyarok Istene Téged!

Politikai hírek.

S a j á t t u d ó s í t ó n k t ó l.

Budapest, szept. 2.

Ő felsége a király holnap, csütörtökön este Budapestre érkezik s pénteken újból megkezdődik a válság elsimitására vonatkozó akció.

A király itt tartózkodása alatt — minden cátoat ellenére — kétségkívül ismét ki fog hallgatni magyar államférfiakat. Komoly politikai körökben ugyanis kizártnak tartják, hogy újabb kihallgatások nélkül a kibontakozás lehetséges volna.

Hogy kiket fog Ő felsége ezuttal kihallgatni: Csáky Albin grótot, Apponyi Albert grótot és Wekerle Sándort csupán, avagy másokat is, arról e pillanatban senki sem tud bizonyosat, de az bizonyos, hogy több államférfiu járul ismét a király elé.

A király itt tartózkodásának ideje rövidre van szabva, mivelhogy e hónap 10 én Ő felsége részt fog venni Erzsébet királyné bécsi emlék-ünnepén, az erre következő napokon pedig a német császárt fogadja. Kétségtelen tehát, hogy a király ezuttal is csupán 6 napot tölthet körünkben.

Ez idő alatt remélhető a politikai helyzet tisztulása s a kik a viszonyokat ismerik, bizvást remélnék is abban, hogy a válságot ezuttal sikerül elsimitani.

Politikai körökben napról napra határozottabb formát ölt a Wekerle Sándor dezignálása. Mindenütt a pártkörökben az ő neve hallatszik, mint leendő miniszterelnöké.

Arról is beszélnek, hogy ha Wekerle kap megbízást kabinetalakításra, az esetben a mostani kabinetben lényeges személyi változások lesznek s ennek kapcsán Wlassics Gyula dr. kerül a közigazgatási bíróság élére.

A képviselők nagy része ma már visszatért a fővárosba s a Kossuth Lajos utca mai déli korzóján nagy számban lehetett látni a vidékről hazatért honatyákat, akik pártkülömbőség nélkül lázas érdeklődéssel várják a közelebbi napok eseményeit.

A függetlenségi párt harcias elemei, élükön Fáy Istvánnal, pártértekezlet összehívását sürgetik, amelyen állást akarnának foglalni Mezőssy Béla és Olay Lajos ellen, akik beszámolójukban tudvalevően a vagy mindent vagy semmit jelszót perhorezskálták.

A harcias párt ezt leszerelésnek — minősíti, mielőtt a király döntött volna.

A párt higgadtabb elemei alig győzik a harciasokat féken tartani s már ezért a forrongásért is várva óhajtják a helyzet mielőbbi biztosítását.

A debreceni határozat.

— szept. 3.

Az ország szabadelvűpártjai mind nagyobb számmal fogadják el a debreceni szabadelvűpárt határozatát, a mi a nemzet többségének vagy mondjuk helyesen: az osztatlan magyar nemzet minden rétegének a nemzeti követelések nagy mozgalmához való csatlakozását jelenti:

Eddig hetvennél több szabadelvűpárti választó kerület járult hozzá a debreceni határozathoz.

A pártgyűlések nagy részének ha-

24 és jó állapotban lévő **ódon TANKÖNYVEK** valamint mindenféle legújabb kiadásu

iskolai író- és rajzszerkek kaphatók

László Albert és Társa (Hegedűs S. és Sándor I.) iskolai könyv és papirkereskedésében Debrecen Főpiac a kistemplommal szemben.

tározatai közt ott van az is, hogy határozatukat a debreceni szabadelvűpártnak is megküldik.

Ezen az uton egész halmaz okirata gyült már be a hazafias megnyilatkozásoknak a debreceni szabadelvűpárt végrehajtóbizottságához.

Tegnap érkezett az *ujvidéki* szabadelvűpárt határozata. Üdvözljük az ország szélén nemzetiségek közé ékelt derék, hazafias *ujvidéki* szabadelvűpártot. A párt gyűlésének jegyzőkönyvi kivonata im ez:

K i v o n a t

az *ujvidéki* szabadelvűpárt végrehajtóbizottságának 1903. évi augusztus hó 27-én tartott pártgyűlésének jegyzőkönyvéből.

H a t á r o z a t:

Az *ujvidéki* szabadelvűpárt a debreceni szabadelvűpártnak 1903. évi július hó 28-án hozott a közös hadseregbe vonatkozó nemzeti követelések mellett nyílt és határozott állásfoglalását kimondó határozatához egyhangú lelkesedéssel csatlakozik;

határozatilag kimondja továbbá, hogy szükségesnek tartja, mikép az illetékes politikai tényezők oda hassanak, hogy Magyarország Ausztriával szemben az ő gazdasági önállóságát lehetőleg minél rövidebb idő alatt elnyerje s hogy Magyarország külügyi képviselőiben hazánknak önálló államisága pregnans kifejezést nyerjen.

Mindezekről az *ujvidéki* szabadelvűpárt a debreceni szabadelvűpártot, az országgyűlési szabadelvűpárt elnökségét és nagyságos Rohonyi Gyula urat a város országgyűlési képviselőjét jegyzőkönyvi kivonattal értesíti.

Szlávi János
pártelnök.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Helyettesítés.** Puky Gyula főispán a v. tiszti főügyészi hivatal vezetésével Dr. Magoss György alügyészt bizta meg. Az alügyész, mint helyettes t. főügyész a hivatal vezetését tegnap már át is vette.

× **Közigazgatási bizottsági ülés.** A város közigazgatási bizottsága e hónap 5-én d. u. 5 órakor a városháza nagyteremében Puky Gyula főispán elnöklete alatt ülést tart. Az ülésen a bizottság a szakelőadók jelentéseit kívül a folyó ügyeket fogja elintézni.

EGYHAZ és ISKOLA.

Beiratás az árvaház iskolába. A debreceni jótékony nőegylet Stefánia árvaházában az I—VI. oszt. elemi iskolába való beiratkozás ideje szeptember hó 3, 4 és 5 ik napjain délelőtti órákban eszközölhető. Jelentkezni lehet az árvaházban. (Péterfia 78.)

Az iparos mesterek figyelmébe. Az 1903—4. iskolai év kezdetén tisztelettel kérem fel a t. iparosmester urakat, hogy a tanonciskolába még be nem iratkozott tanoncikat szeptember hó 7 ikétől kezdve naponként este 6—8 ik a Csapó utca 33 sz. alatti Barcsay háznál levő ip. tanonciskolai irodában beiratni sziveskedjenek.

A múlt 1902—3 isk. évben tanonciskolába már járt tanoncok f. szept. hó 6-án d. e. 9 órakor és d. u. 2 órakor, a szerint, a mint délelőtt vagy délután jartak rajzra — a Barcsay háznál kötelesek megjelenni. Debrecen, 1903. szeptember 2. Az iparos tanonciskolai igazgató megbízásából Szécsényi István, ip. iskolai tanító.

MŰVÉSZET.

Magyar Lant. Az Angyal Ármánd és Vajda Emil dr. szerkesztésében Győrött

megjelenő Magyar Lant III. évf. 14ik száma megjelent szokott érdekes szöveg tartalommal s eredeti zenei melléklettel. E számot gazdagítja Damant Leó régi magyar dalok felhasználásával A cigány leány c. alatt ötletes, drámailag is szépen kidolgozott balladája, továbbá Lichtenstein L. mély érzésű Leány dala s Kirchner Elek, e kiváló magyar zeneszerzőnek Pusztai hangok c. eredetien motivált magyar zenedarabja. A szövegtartalom érdekesen emlékezik meg a közelebről lefolyt temesvári dalárünnepéről Olympiád cím alatt. Kritikailag méltatja az ünnepély lefolyását s jelentőségét. Tárcajában szakszerű és mégis élvezetes előadás van a művészi vonósnégyesről. Hazai s külföldi hírek, kritikák, egyleti élet, vegyesek, irod. rovat stb. teszik igazán páratlaná az egyedüli tisztán nemzeti magyar irányú s törekvő lap szellemi részét.

E szám is bizonyítéka a lap életre való valóságának, gazdag tartalma s olcsósága mindenkép pártolást érdemel. Előfizetési ára egész évre 8 kor, félévre 5 kor.

A Gotterhalte fordítói.

E cím alatt Zoltán Vilmos író-társunk érdekesen ismerteti a *Gotterhalte* magyarra való fordításának történetét.

A *Gotterhalte* tulajdonképeni virágkora 1854-ben kezdődik, noha azelőtt is bosszantotta a magyar füleket és magyar szíveket. De hiteles szövegnek egész birodalmára nézve a Haynau szep dallamára irt rosz verset csak 1854. március 27-iki köziratával nyilvánította a császár.

Ez év április 24 én kelt ugyanis egybe ő felsége későbbi feledhetetlen Erzsébet királynénkkal s a birodalom-szerzte tartandó ünnepiességek fénynének emelése végett szükség volt a hivatalos himnuszra, melyet megtoldottak egy újabb, roppantul naiv alkalmi szófával.

A németnyelvű himnuszszövegből a soproni cs. k. helytartási főnökség 1954. április 13 án nagyszámú példányt küldött szétosztás végett Dorner Ede gömörmegeyi főnöknek, s egyben felszólította,

Egy szőke fiu.

Irta Halász Zsigmond.

Az anarkizmusról, a nihilisták fanatikus vakmerőségéről beszélgettünk. Mindenki elmondta véleményét a tett propagandájáról az egyik elítélte s aljas gyilkosságnak bélyegezte a halálra szánt földőfutók sötét munkáját, a másik hősöknek tartotta őket, amiért a véres munka után a vértanúk nyugalmaival, fanatikus lelkesedéssel mennek a halálba. Fellner az utóbiakhoz csatlakozott.

— Láttam Vaillant-t, mikor a verpadra lépett — mondta. Aki oly nyugalommal hal meg, mint ez a tejfölös száju fiu, nem lehet közönséges gonosztevő. Hiába, ezek az emberek meggyőződésből teszik, amit cselekszenek, az embriesség apostolainak tartják magukat.

A kis doktor, akki eddig csöndesen hallgatta a véleményeket. közbeszólt;

— Én pedig azt mondom, hogy meghibbant gaze emberek. Láttam a munkájukat s azóta csak undorral tudok rájuk gondolni.

— Halljuk a doktort! Mondja el amit látott! hangzott mindenfelől.

A kis ember pedig, akit emigyen aposztrofáltak, megigazgatta a szemüvegét s cigarettára gyujtva belefogott:

— Diákkoromban láttam. Egy esztendőt a párisi egyetemen hallgattam, akkor esett meg ez a dolog. Szegény ördög létemre alig hagyhattam el a Quartier Latint. Ott laktam egy hatodik emeleti mansard szobában, mely bizony többször látott koplalni mint nem. Vacsorálni vendéglőbe jartam, egy kis diák koresmába a Boulevard St. Mikhelen, ahol néhány diáktársammal törzsasztaluk volt. Ugyanazokat az arcokat láttuk minden nap s így némi feltűnést keltett, amikor egy esős februári este új vendég érkezett. Magas, izmos fiatalember volt, tiszta, de szegényes gunyáju. Lágy szakálla s derűs, eleven kék szemei széppé tették sápadt arcát, a magas, szőke fürtöktől szegélyezett homlok pedig gondolkodó, értelmes emberre vallott, Szerényen meghuzódott egy két személyre szóló kis sarokasztalnál s így félórai ottidőzés után anélkül, hogy a vendéglőben csak egyszer is körülnézett volna, távozott. S aztán hat hónapon át mindennap megjelent.

— Kicsit unalmas a szőke embered, dörmögte Fellner.

A kis doktor néhányat szippantott a cigarettájából, csak azután felelt.

— Ha valami regényhőst vártál, igazad van, de légy csak türelemmel öregem.

Ott ült a kis sarokasztalnál, anél-

kül, hogy hosszú hónapokon át csak egyetlenegyszer is szóba állt volna valakivel. Ugyanaz a pincér szolgálta ki mindennap s azzal is csak annyi szót váltott amennyi az étkezés körül elkerülhetetlen volt. Mőd fölött fölkelte a kíváncsiságukat. Eleinte bosszontott néma zárkózottsága. Gunyolódunk föllette Később abban állapodtunk meg, hogy valami sulyos titka lehet s azért nem érintkezik senkivel, nehogy a lelkébe véletlenül bepilantást engedjen. Azt akartuk legalább kisütni, miféle nemzetségű. Lehetetlen volt. A pincér is csak annyit tudott róla estenként egy sereg francia s idegen nyelvű újságot olvas, amiket magával hoz s hogy franciául kissé idegenszerű kiejtéssel beszél de folyékonyan.

Nem is törődünk vele aztán késő őszig, amikor magaviseletével önkéntelenül is magára vonta a figyelmünket. Kisesett a flegmájából. Nyugtalan lett. Néha azon kaptuk, hogy hosszasan, gyanakodva nézik egyik másik vendéget. Különösen egy munkásnak látszó korosabb vendég keltette fül a figyelmét, aki csak néhány nap óta járt a koresmába.

Egy csunya novemberi napon aztán kipatant a titka. Metsző hideg szél söpörte végig az utcákat s az eső megállás nélkül zuhogott. Nem lehet elmenni a koresmából. A szőke ember is, tovább maradt a rendesnél. Ejjél után mégis ő távozott elsőnek. Utána a munkás me-

hogy a mennyiben megyéje területén nevesebb magyar írók élének, „deren politische Gesinnung vollkommen untadelhaft ist“, ugy ezeket szólítsa fel a Gotterhalte lefordítására s a fordításokat döntés végett terjessze fel legfelsőbb helyre.

Dorner Rimely Mihály pannonhalmi főapáthoz fordult, kérve őt, hogy az irodalomban is kiváló bencésrend egyik tagjával készíttesse el a fordítást.

Rimely főapát, ki nevét egyebek közt Cneor Gergely üldözésével is emlékeztetése tette, sietett eleget tenni e felhívásnak, s Ballay Valér bencésanárt bizta meg a Gotterhalte lefordításával.

Rimely május 4-én megküldte Dorner megyefőnöknek a kész fordítást, de a derék fordító — kétségen kívül szánt szándékosan — oly rosszul végezte dolgát, hogy gyatra fordítása a maga és az egész hazafias rend nagy öröme nem nyerte meg a legfelső tetszést.

1854. december 15-én Ambrósy felső helytartósági főnök megküldte a Gotterhalte magyar fordításának litografált példányait a császár által 1854. szeptember 23-án hitelesnek nyilvánított magyar szöveggel.

Ezt a még ma is autentikus szöveget Erckalmi Gerő készítette és simításokat bizonyos Kecskeméthy végzett rajta.

A csehnyelvű fordítást a „Reichsgesetzblatt“ szerkesztősége, a ruthént Szatckievic miniszteri tanácsos, a román a „Reichsgesetzblatt“ szerkesztőségének közreműködésével Márután román író, s végül a hébernyelvűt Goldenthal Jakab, a bécsi császári tudományos akadémia tagja készítette. Ballay Valér legfelsőbb helyről elismerő okiratot kapott fáradozásáért.

EGYLET.

A Lövészegylet díjai. — A polgári lövészegylet e hónap 5-én 6-án díszlővé szettel kapcsolatosan tekeversenyt rendez. Az egylet ez alkalomra igen sok és szép

részkedett ki az utcára. Később engedett a vihar s ugy két óra felé én is hazafelé indultam a St. Michelen.

A kis doktor itt kls szünetet tartott. Az arca kipirult, a szemei csillogtak az izgatottságtól.

— A végén vagyok fiuk. A boulevard egy sötét, szűk mellék utcájából, a nevére nem emlékszem már — lármás hangok hatoltak hozzám. Utána jártam a dolognak. A negyedik, vagy ötödik ház előtt a járdán egy sereg ember állt halomba verődve, Rendőr is volt köztük. Ott térdelt a járda szélén, egy mozdulatlanul fekvő ember mellett. Orvos vagyok, gontoltam hátha segíthetek. Lehajoltam a rendőr mellé s a vér szinte megdermedt ereimben, mikor az emberben a szöke idegent ismertem föl. Halott volt már. Hátulról szurták meg s a gyilkos biztos kézzel dolgozott, a szívét szurta keresztül. Az áldozat mellére tűzve egy kis cédulán ez a két sor állt franciául:

„Wasziliev Iván! Az árulónak meg kell halnia. A bizottság.“

Másnap megtudtam az újságból, hogy Wasziliev Iván egyetemi tanár volt valamikor Moszkvában. A gyilkosságot perze sohase találták meg.

nagyrészt ezüst, aranyéremből álló jutalomdíjat tűz ki, de van közte egy nagyon szép, remekművű ezüsterleg is. Ez a serleg az első díj, melylyel az új főlővészmeister lesz megjutalmazva. A szép díjak tegnap óta Zádor Lajos kereskedő kirakatában láthatók s akad is sok érdeklődő nézegetője is a leendő legjobb lövők és tekezők jutalmának,

Az új földesur példája.

— Saját tudósítónktól. —

— szept. 1.

A veszprémmegyei Várpalotáról kivonult a régi földesur Zichy gróf, mert az ősi birtokot 4.400.000 koronáért eladta egy porosz mágnásnak Witzleben Altdöbern Henrik grófnak. Idegen kézbe kellett kerülni a birtoknak, mert vagyonosabb főuraink részvétlenül nézték a birtokért megindult alkudozást. Talán azt várták, hogy ugy is dobra kerül az egész s akkor olcsóbban megvehetik. A porosz gróf nem így gondolkozott. Megadta érte a jó árt s az övé lett az ősi föld. Mult vasárnap érkezett meg s fényesen fogadták egy-két nappal azután, hogy ugyanolyan fényesen a régi földesurat elbucuztatták. Így szól róla a tudósítás:

„Volt zászlóerdő, lombfűzér, virág és éljenzés. Diszbed, könnyű francia eledelekkel és nehéz magyar itallal a kastély tágas csarnokában.

Pazar ünnep a szőlők aljában, természetesen gulyással és obligát verekedéssel. Tüzoltó fáklyásmenet ékes díccokkal, és a többi. De ez mind kevésbé fontos. Ámbátor igen szépen beszélt a diszbed fölött Szalay Ferenc ev. ref. esperes, Domján Károly plébános, Singer Abraham rabbi, Magyar Antal városbíró Nagy Dezső dr. és Csete Antal dr. ügyvédek, mégis a napnak, de az egész ünnepnek legkimagaslóbb, legmegragadóbb mozzanata volt a gróf két beszéde, melyben Szent István koronáját s a magyar nemzetet dicsőítette.

Több ízben bejárta az országot — ugymond — mielőtt elhározta, hogy itt birtokot szerez. Megismerte és tisztelni tanulta nemzetünknek kiváló ereűeit. A nyelv választófalán keresztül is meglátta bennünk ama tulajdonságokat, melyek Magyarországot az ő hazájának oly kiválóan becses szövetségesévé tették s melyekkel a magunk fenkölt tartalmu ősi alkotmányát a történelemnek annyi zivatara között a mi dicsőségünkre s a világ csodálatára megerősítettük. Azért őt nem csupán a birtokszerező alkalom, hanem az irántunk táplált magas rokonszeny vezette miközbenk. Hazánkkal való ismeretségének első idejében családját már a magyar nyelv tanulására buzdította, most pedig, miután megismerte nemzetünk fonséges történelmét, zengzetes nyelvünket és magas ideáljainkat, szavára fogadja, hogy hazatérve azt fogja mondani övének, hogy meg kell tanulnotok magyarul.

De ritka szónoknak adatott is olyan tomboló vihart, olyan éljenriadaimat hallani, mint a minővel ezt a beszédet fogadták.

Idegen kulturának, idegen iparnak szives élvezői, sok panaszkodásra is rendíthetetlen támogatói: szép történelmi nevé magyar mágnásaink, ne rösteljenek valamit tanulni ettől az idegentől.

Azt a kis nemzetgazdasági igazságot, hogy a mi a haszonhajtó gazdaság

életéhez szükséges, akár butor, akár esőplőgép, akár mosdószappan, azt hazulról szereznünk be illendőség és kötelesség.

A palotai uradalom új gazdája szigoruan elrendelte, hogy itt mindenszükségletet magyar ipartermékekből fedezzenek s már az eddigi vásárlásoknál is ez az irányelv érvényesült. A kastély termeit és butorait is magyar iparosok magyar butorral töltik meg.“

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Nőegyleti szöv. ipar tanműhely nyitva — vasárnap kivételével — mindennap délelőtt 7—12-ig és délután 2—6-ig.

Cipész kiállítás a Simonffy-utcai pavillonban nyitva naponta reggel 9-től este 6-ig.

Történelmi hangverseny.

szept. 3.

Ma este odakint a szép nagyerdő öreg fái alatt a hatalmas vigadó termében ismét nagyszabású történelmi hangversenyt rendez a debreceni dalegylet, mely hazafias működésével és valóban művészi értékű hangversenyeivel egyaránt kivívta a debreceni közönség osztatlan elismerését.

Már a télen elévülhetetlen érdemeiket szerzett a debreceni dalegylet azokkal a történelmi hangversenyeivel, melyek az egész országban páratlanul álltak.

Most újból megkezdte a derék dalegylet ez irányu nemes munkásságát.

Reméljük ma este özönlenni fog a művelt közönség s a már bevonult lelkes fiatalság a nagyerdei vigadóba, hogy a debreceni dalegylet történelmi hangversenyén lelkes gyönyörűséggel teljék el.

A ma esti hangversenyen, mely Mácsay Sándor kitűnő karnagy vezetése mellett és Rácz Károly zenekarának közreműködésével este 9 órakor kezdődik, az 1100—1850-ig terjedő korszak dalaiból mutatnak be válogatott s felette becses darabokat.

Az értékes gazdag műsor a következő:

1. Zrinyi Miklós halála: Rácz Károly és zenekarától.

2. Összefoglaló rövid bevezetés.

3. Regős ének a csodaszarvasról. (Szláv eredetű pogány magyar dal 1101-ből.) Férfikarra átírta: Mácsay Sándor, Előadja a Dalegylet.

4. Jersze emlékezzünk kezdetű dal 1538-ból. Szerzette Farkas András. Férfikarra átírta: Mácsay Sándor. Előadja a Dalegylet.

5. Egervár diadaláról való négy ének Tinódy Sebestyéntől (1541—1553.) Férfikarra átírta Mácsay Sándor. Előadja zenekisérettel Nagy András egyleti m. tag. ur.

6. Gályarabok éneke (1674.) Férfikarra átírta: Mácsay Sándor. Előadja: a Dalegylet.

7. Rákóczi imádsága (1710), Férfikarra írta: Káldy Gyula. Előadja: a Dalegylet.

8. Csinos Palkó (kuruc dal 1705.) Előadja zenekísérettel Nagy András egy-
leti m. tag. ur.

9. Czinka Panna nótája. Előadja
Rácz Károly és zenekara.

10. Trófás dal a német táncra Hor-
vát Adámtól (XVIII-ik század vége.)
Férfikarra írta: Káldy Gyula. Előadja a
Dalegylet.

11. Gunyodal II-ik József császár ide-
jéből. Férfikarra írta: Káldy Gyula. Elő-
adja a Dalegylet.

12. Legyen úgy mint régen volt. . .
(1810.) Férfikarra írta: Mácsay Sándor.
Előadja a Dalegylet.

13. Klapka induló (1848) Rácz Ká-
roly és zenekarától.

14. Csatadal Petőfitől (1849) Zenéje
Huber Károlytól. Előadja a Dalegylet.

15. Repülnél lelkem . . . Tompa
Mihálytól (1850.) Férfikarra írta: Mácsay
Sándor. Előadja a Dalegylet.

*
A műsor többi számát Rácz Károly
zenekara látja el — hajnali 2 óráig.

A bevezető ismertetésről Csurka Ist-
ván egyleti titkár gondoskodik.

E műsor megszakitás nélkül egy-
másutánban fog előadatni, mely idő alatt
a m. t. hallgató közönség sorszékekben
foglal helyet.

*
Megjegyezzük még, hogy az I. II. III.
valamint az összevont, továbbá az 1903.
év december hó 3-án, a Bikában tartandó
IV-ik történelmi hangverseny összes da-
lainak történelmi ismertetését magában
foglaló terjedelmes füzet Eperjessy Ist-
ván könyvkereskedő urnál, este pedig a
pénztárnál 40 fillérért kapható. Valóságó-
san irodalmilag is becses és értékes ez a
csinos füzet, mely történelmi tanulmány
és kalauz gazdag kincseket foglal magá-
ban és a Csurka István egyesületi titkár
tudását, izlését és ügyes, könnyen átte-
kinthető összeállításával avatottságát és
írói tollát dicséri. Annyi sok zamatos
magyar dal van benne összegyűjtve, kor-
szak szerint összeállítva és érdekesen
magyarázva, hogy a sikerült művecské-
nek összeállításáért, megalkotásáért nem
mulaszthatjuk el különösen is elismeré-
sünket fejezni ki Csurka István titkárnak
s íróársunknak. A magyar zene törté-
netének és a szebbnél szebb magyar
dalnak megismerése végett ajánljuk
mindenkinek a füzetet, melynek az ára
40 fillér.

* **Harmincöt év után.** Érdekes talál-
kozás lesz e hónap 26-án d. u. 4 órakor
a kollegium volt 2ik számú termében.
Harmincöt év előtt ebben az osztályban
készült érettségire egy csomó ifju, kik
közül még ötvenen élnek s kiknek nevé-
ben Buday János szegedi kir. táblai bíró
hívja fel őket a nem mindennapos, har-
mincöt év utáni újabb találkozásra a fent
jelzett napra. Városunkban az egykori
ifjuk, ma meglelt férfiak közül Kovács
József a város polgármestere. — Végh
Gyula e város h. főkapitánya és Simonffy
István jónévű ügyvéd lett. A többiek
egyrésze a közeli, másrésze az ország tá-
voli vidékein tölt be tisztos társadalmi
állást, mint Buday János táblabíró, ki
most fentnevezettek nevében a felhívást
intézi volt iskolatársaihoz. Az összejöve-
tel itteni elnöke Kovács József polgár-
mester, akinél, vagy a felhívást intéző
táblabírónál Szegeden kell a volt iskola

társaknak bejelenteniök, hogy a mondott
napon a találkozáson megjelennek e. Ha
valaki akadályozva van, a felhívást intéző
táblabíró erről szintén értesítést kér. Az
összejövetel napján a volt tanulótársak
névsorát felolvassák, templomba mennek
indítványok fölött határoznak majd s
végül az iránt is intézkedtek, hogy az
együvé gyűlt tanulótársak életük folyását
ez alkalomból egymásnak felolvassák. —
Bizonyára lesz benne sok érdekes és ér-
demes, sőt tanulságos dolog is. Az ösz-
szejövetel alkalmából természetesen ke-
délyes estét is fognak szórakozásul ren-
dezni.

* **Ujfalussy József emlékünepe.** A
közkórház jelenlegi és volt orvosai, tiszt-
viselői Dr. Ujfalussy József, igazgató
főorvoshoz Ujtátra füredre küldött üd-
vözlő sürgönyére a tegnapi napon Dr.
Horváth Károly helyettes igazgatóhoz az
alábbi sürgöny válasz érkezett:

Dr. Horváth Károly

Debrecen, Közkórház.

Kedves barátom!

Öszinte jó kívánataitokra távollétem
miatt csak most válaszolhatok, Végtelen
jól esett az elismerés oly férfiatól, kik-
ről megvagyok győződve, hogy üdvöz-
letök nem szokásból de szívérzésök me-
legéből fakad. Ti kik ama nagy mun-
kában közreműködtetek, tanácsossal, tettel
támogattatok, hogy a városunkat oly
modern emberbaráti intézettel gazdagít-
suk, melynek jó kony sugarai nemze-
tünk legnyomorabb egyéneire a sze-
gény betegekre erjesztenek életető me-
leget, vissza adva legdrágább, kincsüket
egészségüket. — Osztotok velem érdem-
ben. Az eredményt nektek is köszönöm.

Aldjon ég titeket, családaitokat, jó
egészséggel, hosszú éлетel, hogy kórhá-
zunkat hosszú ideig közös erővel szolgál-
hassuk, fejleszthesük! Magamat továbbra
is nagyra becsült jóindulatokba ajánlva,
kedves mindnyájatokat üdvözlő: Uj-
falussy.

* **A király Budapesten.** A király ma
csütörtökön este 7 óra 30 perckor, külön
udvari vonaton Budapestre érkezik a
nyugati pályaudvaron. Az udvartartás
egy része már tegnap reggel megérkezett
külön udvari vonaton, a testőrszázaddal
egyetemben. — A király itt tartózkodása
alótt többször Gödöllőre is kirándul, mi-
ért is a várkapitányság egy tisztviselője
állandóan a kastélyban tartózkodik.

* **Közigazgatási bejárás.** A debreceni
helyi érdekű vasut részvénytársaság az
István malomhoz vezető iparvágányból
kiágazólag a Ferencz József uti Szikszay
féle Margit fürdő telkére vezetve, vontató
iparvágányu vasut engedélyezését kérte.
A kereskedelmi miniszter a hozzá felter-
jesztett tervek alapján a tervbe vett
iparvasut közigazgatási bejárását elren-
delte s képviselőjével Kelety Dénes mű-
szaki tanácsost bizta meg. Egyidejűleg
felszólította a várost is, hogy a közigaz-
gatási bejáráshoz képviselőjét nevezze
meg. A közigazgatási bejárás határideje
e hónap 11 ikének reggeli 9 órájára van
kitűzve. A bizottság e küldetésre a vá-
rosháza nagytanácstermében fog az idézett
időben egybegyűlni.

* **Esküvő.** Tegnap délelőtt 10 órakor
tartotta meg Balogh Elemér álmosdi
földbirtokos esküvőjét Farkas Berti bá-

tyánk a népszerű mátai biztos bájos
leányával Ilonával. Az ifju párt a m. kir.
anyakönyvi hivatalban Oláh Imre m. kir.
anyakönyvvezető adta össze fényes nász
nép előtt. Az esketés egyik tanuja, illetve
násznagy: Oláh Károly városi tanácsos
volt. Az ifju pár még tegnap délután a
fiatal férj álmosdi birtokára elutazott.

* **Magyar név.** A belügyminiszter
megengedte, hogy Berger Meuyhért hajdu
böszörményi illetőségű budapesti lakos
családi nevét Bartára megmagyarosította.

* **Szobor egy rendőrkapitánynak.** Tud
valevő, hogy a rendőrség, mely arra
hivatott, hogy az emberek apró cseprő
rendetlenségét és gyengeségeit naponkint
ellenőrizze, sőt azért felelősségre is vonja
világszerte nem éppen a legkedvesebb
intézmény a társadalom szemében. —
Ennek dacára a maga nemében ritka és
páratlan eseménye lesz e hónap 27-én
Szathmárnémethi sz. kir. városnak, ahol
is néhai hegymegi Kis Gedeon, a város
mintegy 4 év előtt elhalt rendőrkapitányá-
nak szobrát fogják ünnepélyesen lelep-
lezni. A volt rendőrkapitány hegymegi
Kis Áron ev. ref. püspökünk édes test-
vére és Végh Gyula rendőrfőkapitány
helyettesünk apósa volt s így ez ünnep
bennünket is közelebből érdekel. Kis
Gedeon városának kedvelt embere volt,
kit az egész város Gida bácsi néven
ismert. És hogy szobrot állított a város
közönsége emlékének, népszerűségén ki-
vül főleg azzal érdemelte ki, hogy a vá-
ros területét gyönyörűen befásította s
olyan hatalmas és gyönyörű sétányt te-
remtet városának, mely csaknem akkora,
mint maga a város területe. Mindezek a
dolgok eléggé érdekesek arra, hogy
Magyarországon az ő emléke mint rend-
őrkapitányé az első, melynek szobrot
emelnek.

* **A lévai ev. ref. egyház ünnepe.**
Augusztus 30. és 31-én lélekemelő ünne-
pet rendezett a lévai ref. egyház egyeteme
abból az alkalomból, hogy régi, egyszerű
rozoga templomát ujjaalakította, megszé-
píttette. Isten tudja, meddig maradt volna
még rozoga állapotában, ha a derék
református asszonyok nem veszik kezükbe
az ügyet. Hubert Konkolyiné és Kenézy
Csatárné az érdem, hogy a templom
ujjaalakításának eszméje valóra vált.
Melléje csatlakozott valamennyi lévai
asszony és leány, hogy férjüket, atyjukat
ismerősüket megadóztatva, nem nyugod-
tak addig, míg a terv szerint szükséges
tőke be nem folyt. A templom fölszenté-
lésére aug. 29-én Antal Gábor püspök is
megérkezett, az esperes Juhász Pál, a
főgondnok Kovács Sebestyén Endre és
nagy számú egyházi és világi vendégek
kiséretében. Másnap, augusztus 30-án volt
a templom ünnepies felavatása és egy-
szersmind az ujonnan választott lelkész,
T. Bartha József beiktatása. Augusztus
31-én egyházmegyei közgyűlés volt bő
tárgysorozattal. Ezzel a lévai ref. hívek
ünnepei befejezést nyertek.

* **A párisi áruház.** Tegnap vizsgálta
meg a főváros magánépítési bizottsága a
tűzvész martalékaul esett Párisi Áruház
palotájának terveit. Czégler Győző mű-
egyetemi tanár indítványára elhatározták,
hogy egy szűkebb körű bizottság a
vizsgálat megejtésére a helyszínre men-
jen ki. Kun Gyula tanácsos vezetésé

alatt tehát a szűkebb bizottság el is ment a helyszíni vizsgálat megejtésére, kik ott mindent a legapróbb részletekig átvizsgálták. A bizottság minden egyes tagja kitűnő szakember s érdekes kiemelnünk véleményükből a következőket. Megállapították, hogy a párisi áruház összes építési anyaga igen jó és tűzálló volt. A falak szilárdak, a cement habarcs pedig kitűnő ellentálló képességű volt. A bizottság szakvéleménye szerint a tűz okozta hőség legalább 1500 Celsius fok lehetett s így nem csoda, hogy még a vasrészek is szerte málottak. Végül a bizottság egyöntetű véleménye az, hogy a falakat emberélet mentése céljából át törni bárhol is lehetetlen lett volna, sőt tololátrák segítségével is lehetetlen lett volna minden emberélet mentési kísérlet. Egyedüli s legnagyobb hibául tudják be a szakértők azt, hogy a tűzvész alatt nem kísérlették meg a szomszédos Klauzál utcai ház világító udvarán keresztül a szerencsétlenül jártak megmentését. Ez a szakbizottság tegnapi vizsgálatának érdemleges jelentése a megejtett helyszíni vizsgálat alapján.

* **A rendőrelőőr megtámadói.** Hirt adunk arról, — hogy Rákospalotán az Imre utcában Matyók László ellenőrt leszúrták. Matyók László súlyos sérülései folytán haladoklik. A rendőrség a négy embert már letartóztatta. Ezek: Siskó László 24 éves gyári munkás, ennek 24 éves fivére, Fritz Béla 23 éves mázoló segéd és Barta András 24 éves napszámos. Ezek bevallják, hogy az ellenőrt megtámadták s agyba főbe ütötték, de tagadják azt, hogy szúrtak volna.

A négy gyilkost már beszállították az ügyészség füzgházába.

* **A pápa cimere Bécsben.** Bécsből jelentik, hogy a bécsi nunciatura épületén tegnap délután 4 órakor helyezték el X. Pius cimerét. Az új cimer, amelyet a vátosi tűzoltók illesztettek a falra, egy tojásdad paizs, a paizs felett a tiara, Szent Péter arany és ezüst kulcsai vannak. Maga a paizs három mezőre oszlik. A legelső mező zöld tengerhullámokat, a középső egy horgonyt, amelynek tetején egy ezüst csillag van és a legelső ezüst lapon a Márkustéri oroszlanokat tünteti fel. Pius pápa tehát még a cimerében is kifejezést adott annak, hogy mennyire ragaszkodik Velencéhez.

* **Liliputi város St.-Louisban.** A st.-louis-i világiállításon annyi csodát halmoznak össze, hogy az összes eddigi világiállítások együttvéve sem tudnak annyit felmutatni, pedig mindegyiknek volt valami szenzációs látványlójája, — a melyeknek csudájára járt mind az öt világrész. — St.-Louisban azonban most még ezeknél is különbet mutatnak be, a mely egyszerűen mesébe illő Törpeországot építenek, amelyről eddig csak a gyermekmesékben hallottunk valamit. Városetépítenek miniatűr utcákkal, házakkal és benépesítik törpékkal. A vállalat, amely ezt a liliputi várost felépíti, szétküldte ügynökeit a szélrózsa minden irányába, hogy szerződtesse a világ összes törpéit a város benépesítésére. A törpék eljönnek és a mesebeli Törpeország valósággá válik.

* **Halálozás.** A m. kir. anyakönyv vezető hivatalban a tegnapi napon csupán egy halálozási esetet jelentettek be: az elhalt Németh Olga ág. hitv. 11 hónapos leánygyermek volt.

* **Az ég térképe.** Párisban elkészült az ég térképe, egy óriási mű, melyen a párisi csillagda vezetése alatt a világ összes csillagdái dolgoztak. A fénaképé-

szeti felvételek alapján készült katalogus több mint házom millió csillagot foglal magában, melyeket pontosan megmértek. Maga a fényképezett térkép több mint husz millió csillagot fog feltüntetni, melyeket 22.000 lemez segítségével fényképeztek le. Ezek a lemezek az ég összes részeit kétszer tüntetik fel.

* **Öngyilkosság.** Özv. Bozsár Miklósné sz. Nagy Juliánna múlt hó 31-én Hajdu Nánáson 5 doboz gyufa oldattal megnérgette magát. Hosszas kínlődások után tegnap elhunyt.

* **X. Pius pápa és a spanyol király.** X. Pius pápa, mint a Corriere Madridból jelenti, a napokban fontos nyilatkozatot tett a spanyol királyi házra vonatkozólag. Azt mondta, hogy minden befolyását arra akarja felhasználni, hogy a spanyol trónt megvédje és támogassa, mert a fiatal király iránt éppen annyi szeretettel viseltetik, mint annak idején XIII. Leo. X, Pius azt is mondta, hogy Don Carlos az alatt a tíz év alatt, amíg velencei pátriárcha volt, sohasem tett neki említést arról, hogy a spanyol trónra igényt formál.

* **Megrugta a ló.** Varga Gábor Csap utcai 9 éves gyereket, a Tizenháromváros utcában egy ló fejbe rugta. Súlyos sebével beszállították a kórházba.

* **Körözés.** Vértessy Sándor miskolci ev. ref. főgimnáziumi tanár kárára Miskolcon múlt hónap 27-én éjjel eddig ismeretlen tettes vagy tettesek betöréses lopást követtek el s nevezett tanár lakásáról több értéktárgyat s néhány gyűrűt vittek el. Az ellopott ékszerek értéke mintegy 700 korona. A miskolci rendőrség a lopott tárgyak hű leírása mellett rendőrségünket is értesítette a lopásról, kérve az értéktárgyak körözését és a tolvajok nyomozását, miről mi is e pár sorban hirt adunk, főleg ékszerészeink figyelmét felhíva arra, hogy ha gyanus egyének ékszert náluk megvételre kínálnak, azokkal szemben rendőri beavatkozást vegyenek igénybe.

* **Rövid hírek.** Kinizsi sírját akarja felkutatni dr. Szendrei János, a régészeti társulat titkárja. — **A nők lapja.** A Fronde című lap, amelyet csupa nők szerkesztettek, csupán nők számára Párisban, pártoláshiány miatt havi folyó irattá zsugorodott. — **Meglopott csillagda.** Az egri liceum csillagászati távesőveiből ismeretlen tettesek 15 üveglencsét ellopottak. — **Nagy zsebtolvajlás.** Szluha Sándor budapesti magánhivatalnok zsebéből a villamoson hétfőn ismeretlen tettes 9000 koronát kilopott. — **A tifusz járványosan fellépett Zimonyban.** — **Vakmerő lopás.** A zürichi orsz. bank pénztáránál egy másik bank szolgájától abban a pillanatban loptak el 15.000 frankot, amikor a pénztárnok elébe számolta. Rögtön bezárták az ajtókat s mindenkit megmotoztak, pe a pénz nem került meg. — **Forradalom tört ki Párisban,** az indiánok felkeltek. — **Lezuhant az emeletről.** A nagybecske reki Rózsa szálloda egyik második emeleti ablakát tisztogatta a szobalány. — Munka közben megcsuszott és kibukott az ablakon, szerencsére megtudta kapni az ablakpárkányt, amelyen addig fenn tartotta magát, míg egy ponyvát feszített ki alatta, amelybe szerencsésen beleesett. — **Megvadult bika.** Balázs Sándor f. szöcsi (Szolnokdomboka vmegye) csordást a falu bikája megölte. — **Hetven család kenyerét vette el a Nagyvárad melletti Kordó községben a tűzvész,** melyet a cséplőgép lokomobiljából kipatant szikrák terjesztettek. — **Véres**

szociális ünnep. A váradi szociálisták tegnapi ünnepélyén az elvtársak és a vendégközönség táncokban összeverekedtek, aminek vége az lett, hogy a vendégek elkergették az ünneplőket, akik három súlyos sebesültet hagytak a harc terein.

* **Intelligens uri családnál** 2—3 közepiskolai tanuló teljes ellátást nyerhet esetleg zongora használatával is. — **Cím a kiadóban.**

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar testvérek zene kara játszik.

Fontos katonai tanácskozások

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, szept. 2.

Biztos forrásból veszem azt az értesítést, hogy a közös hadügyminiszterium palotájában már napok óta felette fontos tanácskozásokat tartanak. A tanácskozásokon az egész vezérkar s csaknem az összes hadtestparancsnokok részt vesznek. A legutóbbi tanácskozást augusztus 31-ről szeptember 1-ére virradó éjszakán tartották, amikor is a hadsereg vezetői a reggeli órákig együtt ültek.

A katonai tanácskozásoknak két tárgya van. Az egyik az ellenzék obstrukciója folytán Magyarországon katonai szempontból beállott helyzet s a magyar katonai követelések, a másik a macedon forradalom folytán szükségessé vált katonai intézkedések.

A tanácskozásokon az a nézet domborodott ki, hogy miután az összes keresztény Balkán államok a macedon forradalom támogatásában részt vesznek, máholnap okvetlen szükség lesz arra, hogy monarchiánk fegyveres erővel beavatkozzék.

A legutóbbi éjszakai hadi ülésről egy negyven nyomtatott oldalra terjedő jegyzőkönyvet vettek fel, melyet az államnyomda utkos osztályában nyomtatottak ki.

A Balkán zavargásokban való beavatkozás dolgában egyébként már tényleges intézkedés is történt, amelyet természetesen titokban kell tartani.

Vasárnap.

Beregmege főispánja a minap rendelkezést adott ki, amelyvel vasárnapi munkaszünetet parancsolt a kocsmáknak: hadd pihenjenek a pincérek is, akiknek éppen a vasárnap a legnehezebb munkanapjuk. Most Bács-Bodrogvármegye főispánja a hatóságokhoz intézett körrendeletet s felhívta azokat, hogy vasárnapra ne rendeljék be a feleket semmiféle hivatalos ügyben. Ez a két eset, amely a vasárnapi munkaszünetért folyó általános mozgalomból kiválik, sokkal mélyebb jelentőségű, semmint röviden napirendre volna szabad fölötte térnünk.

A teremtés hetedik napjáról több évezredek bibliai hagyomány azt mondja, hogy ez a pihenés napja legyen. S ima, az Urnak huszadik századában indul meg nálunk az általános törekvés, hogy pihenő nappá avassuk a vasárnapot. Ne-

bezen megy a konkurenciának ez a megalkuvása, pedig jó példa van előttünk, az angolok vasárnapja, amely semmiképen sem ártott sem a kereskedelemnek, sem a társadalmi életnek. Egy kissé talán túlzott az angolok vasárnapja, de áldásos voltát nem egy eredmény bizonyítja.

Ha egy angol naptárt átlapozunk, első tekintetre feltűnik, hogy abból a vasárnap teljesen hiányzik. Ezt a napot nem létezőnek tekintik. S valóban nem is létezik. Aki vasárnapon bárminő kötelezvényt, váltót vagy szerződést ír, az érvénytelen. Csak a végrendeletet fogadja el a bíróság. Minden hivatalos és nem hivatalos munka pihen. Ha szombaton este bezárják a boltokat s nem gondoskodtál az élelmedről, akár éhen is halhatsz hétfőig. Még a vendéglők nem nyílnak ki, csakis a szállóbeliek. — De szünetel a posta is. Levelet vasárnap nem kézbesítenek, nem továbbítanak. Nincs is nyitva a postahivatal, csupán a vasutállomások táviróhivatalai állanak a közönség rendelkezésére. Azt a levelet, amelyet szombaton éjjel után a székelykébe dobnak, csak hétfőn hajnali egy óraker vizsik el onnan. Hadd pihenjen a postás is.

A legnagyobb vívmány azonban az angolok vasárnapjában a zárt kocsmák. Nálunk éppen vasárnap zsúfolt minden kávéház, vendéglő s a munkás, a ki egész héten nem ér rá mulatni, vasárnap veri el a bérének fölöslegét, vagy sokszor még a fölöslegesnél is többet. Hétfőn aztán mámoros fővel és üres zsebbel kedvetlenül áll munkába, ha ugyan beáll s nem jelent beteget. Az angol munkás szombaton csip be s amikor szombaton éjjelkor becsapják az orra előtt a kocsmák ajtaját, kénytelen hazamenni és kialudni a mámorát. A papok kezdeményezésével indult meg Angliában ez a rendszer s hogy mennyire bevált, azt a tapasztalat bizonyítja. Eppen az angolnak, mely a legisztaosabb nép, volt szüksége erre a kényszerre; de elkelve az nálunk és egyebütt is.

Nem hivatalos rendelet kényszere Angliában most már a vasárnapi szünet, hanem a társadalmi életnek olyan rendszere, amelybe szívvellélekkel beleélte magát mindenki. Felköltötte a népben a vallásosságot és ezt oly mérvben látjuk minden rétegében, hogy a kártyás is is röstelkedve merészel csak kártyához nyulni e napon. Ez a nap a családias otthon napja; ilyenkor üres még az utca is, kiki a maga fészkében tartózkodik, olvas, vagy baráti körben szórakozik, szóval: pihen.

Van azonban még valami az angol vasárnapban, amire a mi népbarátaink is gondolnak: a színházak vasárnapja. — Miért ne érdemeljen a színész is pihenőt egy napon? Tessék a színházi vállalkozóknak is megkötni e tekintetbe a kezét, mert a vasárnap a tekintetben sehol sem élnek annyira vissza, mint nálunk, ahol a helyett, hogy pihenőt adnának a színésznek, két előadással is gyötrik a művészt. Angolországban semmiféle színház, dalszínház nincsen nyitva; nem is szól zene seholsem. Pihenjen a muzsikusz, az énekes, a táncos, a sugó, a kulissza tologató is. Hiszen ők is emberek, akik egy este szabadságot szomjaznak. A mi színházaink csak két napot mondanak szabadnak az egész esztendőben: a karácsony előestét, meg a nagypénteket,

SZÍNHÁZ.

— (Makó Lajos Debrecenben. A debreceni színház igazgatója tegnap Debrecenbe érkezett és megtette az előzetes intézkedéseket a 27 nap múlva kezdődő új évad megnyitására. — Makó igazgató szept. 15-én kiadja színházi jelentését, mely bizonyára fogalmazásában, személyi vonatkozású tartalmában és művészeti munkatervének előrajzában egyaránt méltó lesz a debreceni színházhoz és Makó igazgató magasabb, komoly művészi törekvéseihez.

— (Elszerződés.) Felhő Rózsi a debreceni színtársulat vig énekesnője férjhez megy s Aradra költözik. E családi oknál fogva 1904. virágvasárnapjától az aradi színtársulathoz szerződött. Makó Lajos az eltávozó énekesnő helyét Rózsa Lili vel, az aradi színtársulat mostani vig énekesnőjével óhajtja betölteni s valószínű, hogy Rózsa Lili virágvasárnapjától Debrecenbe szerződik Felhő Rózsi helyére.

— (Bács Károly temetése.) Nagy részvéttel, óriási közönség jelenlétében temették el Aradon a szegény öngyilkos Bács Károlyt. Az aradi színügyi bizottság koszorút tett a művész ravatalára, a kolozsvári nemzeti színház, a nagyvárad színtársulat küldöttékkel és koszorúkkal voltak képviselve, általában hatóságok és testületes és egyesek méltóan részt vettek a gyászban. Csak éppen a debreceni színtársulatot nem képviselte senki. — Pedig Bács Károly itt Debrecenben mint a debreceni színtársulat tagja fejezte be színészi pályáját.

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, szept. 2. Ófelsége a király holnap este 7 óra 30 perckor Bécsből Budapestre érkezik és szeptember 9-én estig a fővárosban marad. Éjjel vissza utazik Bécsbe, hogy szept. 10-én részt vegyen Erzsébet királyné halálának évfordulóján a gyászmisén.

A délvidéki hadgyakorlatok.

Temes Ujfalu, szept. 2. Ferenc Ferdinánd főherceg holnap reggel érkezik Lippára, ahol csak öt percig időzik, hogy fogadja Molnár Viktor főispán üdvözlését. A főherceg ezután vonaton folytatja útját Alliosig, ahol a két hadtest lovas ságai fognak megütközni. A főherceg Alliosról kocsin ide jön.

Az angol király Bécsben.

Bécs, szept. 2. Reggel 8 óraker az angol király és királyné kocsin a Lobaurajra hajtottak, a Hofburgból szarvas vadászatra. Délben a vadászatot félbe szakítják és a szabadban reggeliznek és délután 2 óraker visszatérnek a Hofburgba. Edvard király több újabb kitüntetést adományozott, ezek közt a diszszolgálatra kirendelt Bechtolsheim báró lovassági tábornoknak és Paar gróf főhadsegédnek a Viktoria rend nagykeresztjét.

Tisztelgés a kir. tábla elnökénél.

Budapest, szept. 2. A budapesti kir. ítélőtábla bírói kara ma délelőtt tisztelgett Oberschall Adolfnál, a kir. tábla elnökénél, akit őfelsége legutóbb valóságos belső titkos tanácsossá nevezett ki. Héricsa Tóth János táblai tanácselnök

szép beszédben üdvözölte az elnököt, aki hálás szeretettel, meghatóltan mondott köszönetet.

Bolgár merénylők.

(Felrobbantott magyar hajó.)

Budapest, szept. 2. A balkáni forradalom napról napra véres tettekkel ad életjelt. Konstantinápolyi távirat jelenti, hogy a bolgár merénylők Burgasz fekete tengeri kikötő közelében a magyar keleti tengerhajózási társaság Vaskapu nevű gőzösét felrobbantották. A hajó parancsnoka, az első és második tiszt, hat matróz és a társaság egy alkalmazottja életét veszítette. Állítólag több utas is eltűnt.

Új vasúti alagút.

Pozsony, szept. 2. A máv. pozsonyi főpályaudvara közelében lévő régi alagút, melyet a mellette épült új alagút megnyitása óta alaposan kijavítottak, tegnap átadták a forgalomnak. A régi alaguton Bécs felé, az új alaguton Budapest felé közlekednek a vonatok.

Nagy tűz Londonban.

London, szept. 2. Tegnap a Lineho use dokkokban tűz ütött ki, mely csak hamar nagy terjedelmet öltött. Minthogy azonban szélesend volt, sikerült a tűzoltóság megakadályozni, hogy az áruházak és a hajók elégjenek. Éjjelkor még nem volt eloltva a tűz, mely lényegileg a nyugat indiai dokk egyik nagy taraktárára szorított. A kárt sok ezer fontra teszik. Sok értékes fa égett el, különösen mahagoni és palisszander fa. stb.

Gabona tőzsde.

Budapest, szeptember 2. Buzakinál: jó vételkedv javult. Kedvező irányzat mellett 10,000 métermázsa került forgalomba szállástan tartott áron. Egyébb gabonanemek kedvezők. Idő szép.

Buza októberre	7.45—46
„ novemberre	7.73—74
Rozs október	6.26—27
„ októberre	6.53—54
Zab októberre	5.44—45
„ novemberre	5.69—70

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Bűnügyi tárgyalások. A kir. törvényszék kisebb büntető tanácsa tegnapi ülésében Kis Ferenc konyári lakost okirathamisításért 6 hónapi fegyházra ítélte el. Kis Ferenc az ítéletet megfellebbezte. Tárgyalta még a kir. törvényszék csalással vádolt Bujdosó András és neje bűnügyét, kiket azonban felmentettek.

Regénycsarnok.

A tejtésztvér.

Második rész.

(Folytatás.)

Ebbe a magányos üldögélésbe is hamar belefáradt a télfűtött és vakító lámpáktól esillogó termekben, úgy hogy újra kiment folytatni üdögését.

Végre a sok ide-oda bonyongástól fáradtan neki vágott a zibongó utcák tömkelegén keresztül annak az utnak, amely felé lakása volt.

Itt Páris kellő közepén, százszo-
san iszonyatosabbnak és leverőbbnek
érezte a magányzsságot, mint a vidéki
elhagyatottságot.

Bátortanalul, fejét lehorgasztva tért
vissza butorozott szobájába.

Egy reggel midőn több mint egy
óráig hallgatta egyik tanárának az elő-
adását az Institutiókról, szükségét érezte,
hogy egy kis mozgást tegyen, és hogy
kissé kiszellőztesse magát, Luxemburg
felé vette útját.

Az éjjel fagyott és a zuzmarával
fedett uteak felett imitt amott halvány-
kéken ragyogott az égbolt.

Egyike volt ez azoknak a napok-
nak, midőn a tél hidege először borzon-
gatja meg az embereket, de a levegő
azért sugáros, a járna száraz és sétélásra
hivogató.

A fák lomtalanaul feketéllő ágai álól
most élesebb körvanalakban előbukkanó
szobrok kezdték levetni nedves dérköntő-
sök fehér patináját. A virágtalan virágá-
gyak közepén a metsző szellő fagyos
lehelletével ezüstösen csillogva fodrozta

Magyar királyi államvasutak.

24401903 -sz. Üzletvezetőség Arad

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üz-
letvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást
hirdet a piskii állomáson létesítendő eme-
letes lakó épület építésére és azzal kap-
csolatos munkákra.

A költségszámítás, a szerződési ter-
vezet, az ajánlati minta, a pályázati fel-
tételék, valamint az 1887-ben kiadott ál-
talanos és részletes feltétlüzetek Aradon
a magy. kir. államvasutak üzletvezetősé-
gének pályafentartási osztályában a hiva-
tatos órák alatt 3 korona lefizetése
mellett átvehető és a vonatkozó tervek
megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1903. évi
szeptember hó 15-én déli 12 óráig kell
benyújtani, alulírott üzletvezetőség álta-
lanos osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az aján-
lat mellékleteit ivenként 30 filléres bé-
lyeggel ellátva, lepecsételve és a követ-
kező felirattal kell benyújtani:

Ajánlat a piskii emeletes lakóépület
építési munkáira.

Az ajánlat benyújtását megelőző
napon, vagyis 1903. évi szeptember hó
14-én déli 12 óráig 2000, azaz kettőezer
korona bánatpénzt kell a magy. kir.
államvasutak aradi üzletvezetőségének
gyűjtőpénztáránál akár készpénzben akár
állami letétekre alkalmas értékpapirokban
letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az
ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett
árfolyam szerint számítatnak, de névérté-
teken felül számításba nem vétetnek. —
Csak idejekorán beérkezett írásbeli aján-
latok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.
Távirati uton tett ajánlatok figyelembe
nem vétetnek. Posta útján beküldött aján-
latok és bánatpénzek térti vevénnyel
adandók fel. Az ajánlatok feletti döntés
határideje a pályázati határidőtől számi-
tott 2 hétben állapittatik meg, a bánat-
pénzek visszaadása pedig a döntéstől
számított 8 napon belül eszközöltetik.

Aradon, 1903. évi augusztus hó 22

Az üzletvezetőség.

(Utányomat nem díjaztatik.)

fel a szökőkutak víztartóinak vizét. A
virágágyakon tul a tereszok ötös facso-
portjai lila és barnás színekben dompáztek.

— Senlisse! te vagy az? kérdé
Savinien.

— Hogyan? Te itt vagy, Louessart?
— kiáltá a másik.

Senlisse Ede volt, az a pajtása, a
a kitől könyveket szokott volt kapni
Claudinettel való szerelmeskedése idején.
Mióta Senlisse elhagyta Villote-ot, hogy
hogy egy párisi liceumban fejzze be
tanulmányait, a két pajtás viszonya hirtelen
megszakadt. A fiatal Louessart nagyon
kellemesen volt meglepve, hogy földjére
talál itt a főváros forgatában. Abban a
lelki lehangoltságban, mely ép most reá
nehezedett, ez a találkozás felvillanyozólag
hatott reá Senlisse hajlandónak mutatkozot
a barátság felújítására. Kedélyes, vézna
arcu felderült mialatt régi barátja kezét
szorongatta. Most már meglett ifju volt
s kék cheviotte öltönyében és kifogástalan
szabású felöltőjében igen csinos alak volt.

(Folyt. köv.)

5605.
1903. -tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreceni kir. tszék. mint
tkvi hatóság közhírré teszi, hogy
Zöld István végrehajthatónak Ullmann
Károly és neje ellen folytatott ügyé-
ben a debreceni kir. törvényszék (a
debreceni kir. járásbíróóság területén
lévő a debreceni 3004 sztkvben
A† 3216 hrsz. alatt felvett ingat-
lanra a magyar kir. államvasutak
javára bekebelezett szolgálmi és zá-
logjognak épségben tartása mellett
2400 koronában megállapított kiki-
áltási arban a végrehajtási árverés
elrendeltetvén, annak foganatosítá-
sára határidőül az 1903 év október
hó 9-ik napjának délután 3 óráját e
kir. tvszék árverési termében kitűzte.

Kikiáltási ár a becsár, azonban
az árverésre kitett ingatlan szük-
ség esetén a kikiáltási áron alól is
elfog adatni.

Az árverezni szándékozók tar-
toznak a kikiáltási ár 10 százalékát
készpénzben vagy óvadék képes
értékpapirban letenni, avagy az
1881. LX. tez. 170. §-a értelmében
a bánatpénznek a bíróságnál elő-
leges elhelyezéséről kiállított sza-
bályszerű elismervényt a kiküldött-
nek átadni.

Az árverési feltételek a hiva-
tatos órák alatt a kir. tszék. mint
tkvi hatóságnál és Debrecen szab.
kir város rendőrségénél tekinthetők
meg.

A kir. törvényszék, mint tkvi
hatóság.

Debrecen 1903. június hó 22-én.

Baróthy Béla,

kir. tszéki. bíró.

NYILT-TÉR.

Rövid használat után nélkülözhetetlen
Igen alkalmas utazásoknál.
Egészségügyi hatóság által megvizsgálva

Bizonyítvány kelt Bécsben
1887. július hó.

Szagg Kalodont

nélkülözhetetlen

FOGTISZTITO-SZER

Elsőrangú higienikusok elismerik, hogy
egészségünk fentartásával nem nélkülözhető
fogak és a szájüreg gondos ápolására ne-
vezetesen gyomorbetegségek hárihatók el
az által. Ennél legsikeresebbnek bizonyult
a „Kalodont“, mely az antiszeptikus ha-
tás a fogaknál szükséges mechanikus
tisztítással kitűnően egyesíti.

1054—1903. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróságnak V.
8225—1903. számú végzése folytán köz-
hírré tétetik, miszerint Zöld István ré-
szére Ullmann Károly és neje debreceni
lakosoktól 400 kor, tőke, ennek 1902.
évi Február hó 18. napjától számitandó
5% kamatai és eddig összesen 113 kor.
40 fill. perköltség erejéig, a fizetett 200
K. betudásával, 1903. évi Márt. hó 7-én
bíróilag lefoglalt és 715 koronára be-
esült butorok és 3 hordó bor ingóságok
1903. évi Szeptember hó 5-én délután fél 3
órákor kezdetét veendő és Debreceuben,
Petőfi-tér 2 sz. alatt megtartandó nyil-
vános bírói árverésen, a legtöbbet igárrő-
nek azonnali készpénzfizetés mellett,
szükség esetén becsárón alul is el fognak
adatni.

Debrecen, 1903. évi Augusztus hó
17 én.

Bódogh Zsigmond,
bírói kiküldött.

Iskolai o o o o
növendékek

FEHÉRNEMÜ ÉS A GY-
NEMÜ SZÜKSÉGLETEI
LEGJOBBAN BESZEREZ-
HETŐK UGY LEÁNYOK,
MINT IFJAK RÉSZÉRE

Kardos László

FEHÉRNEMÜ ÉS VÁSZON
NAGY KERESKEDÉSÉBEN

Debreczenben, Kossuth-utca.

Kaiser Salamon

Hatvan-utca 2. szám alatti havi és heti részletüzletében, az őszi és téli áruk nagyválasztékban megérkeztek, u. m.: férfi, fiu és gyermeköltönyök, női felső kabátok és felöltők, vásznak, kanavászok, képek és tükrök nagyraktára.

Több rendbeli érmeikkel kiüntetve!

Alapítottatott 1875. évben.

Egyedüli butorgyár Debreczenben.

SCHVARGZ VILMOŠ

cs. és kir. udvari butorgyáros és a legnagyobb szabadalmazott asztalok gyártója.

Üzlethelyiség: Piac-u. 71.

Gyártelep: Szalka-u. 5.

Teljes lakberendezések állandó kiállításon. — Egyszerű, de kitűnő minőségű, saját készítményű butorok, a legfényesebb kivitelig, legolcsóbb árban.

Költségvetések, rajzok, mintákkal készséggel, díjmentesen szolgálók.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle „Glasur“ fénymáz 45 kr.

Keil-féle arany-fénymáz képereteknek 20 kr.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Borsos és Társa cégénél

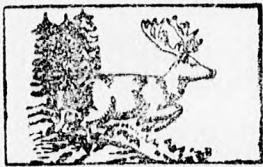
Debreczenben.

Schicht-szappan

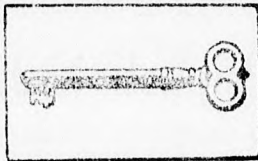
„szarvas“

vagy

„kulcs“

jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Szekelyföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyúviz.

A „Málnási Mária Forrás“

kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:

a torok, gége, légsó heveny es idült hurutjainál, a tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénységnél, köszvény és izom csuznál.

Kapható:

Geréby Fülöp utódai, — Kontsek Gézánál, minden gyógyszerárban, drogueriában és fűszerkereskedésben.

Kutkezelőség: **BRANDÓ.**

A magyar kir. belügy. Miniszter ur 36890/1902. számú rendeletével a Málnási Mária Forrás számára a gyógyforrás elnevezést engedélyezte.

A külföldi Sellers, Gleichenberg, Emsi drágább vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja. — Tisztán, felényi borral, tejjel összeöntve iható.